ՊԷՏՔԻՆՃԻ—ՍԷՆԷ ՆՈՒՄԷՐՈ—180 ՃՈՒՄԱԼ ԷՐԹԷՍԻ 2 — ՄԱՐԹ 1857

ՄԷՃՄՈՒԹԱՑԸ

Իշխու Մէճմուայը Հավատիս, հէր Հաֆթա Ճումաա Էրթեսի կիւնէրի տաղբէթլուճագ ուրը։

Սէնէսի բէշին օլարագ • Դայիմէ	150	ղուրուշ։
Ալթը այլըղը քէզալիք „	80	„
Իւչ այլըղը քէզալիք „	40	„
Վէ պիր նուսխէսու		3 ½

Տաշրաբար իչիւն պէհէր նուսխէսունա 20 փարա բասթա մասրաֆը զամմ օլունուր։

ՀԱՅԱՏԻՍԱԹ

Իլանլըթն պէհէր սրբաար պիր տէֆթալըգ 80 փար
Իքի տէֆթա իչիւն պէհէր տէֆթարնա . . 60 „
Իւչ տէֆթա իչիւն պէհէր տէֆթարնա . . 40 „
Իւչ աէֆթատան զիատէ օլան, վէ զայէթ ուզուն իրանամի իչիւն այրրնա բաղարլըգ օլունուր։
Տաշրատան կէլէն մէքթուպ վէ իլանլարն բասթա էֆասրիֆլէրի, կէօնտէքնէրին լուզրինէ օլուսուզ ապու մահալլէ պէյան օլունուր։

ՈՒՄՈՒՐՈՒ ԲՈԼԻԹԻԳԻՅԷ, ՊԷԼԷՏԻՅԷ, ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

ՎԷ ՄԷՎԼԱՏԸ ԵՎ ՊՈՒՍՏԱՅԸ ՍԱՅՍԻԹԷՅԻ ՄԻՒՍԱԼԻԳ ՂԱԶԷԹԱ

ԱՍԻԹԱՆԷ 2 ՄԱՐԹ

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Մէճմալիքի վասխէի տէվլէթը Ալեյէյէ էճնէպի թէպաալէրինէն տաբի կէլիպ, թօփրագ սահիպի օլմայա վէ չիֆթիլիք իթմէյէ, վէ զէնաաթլը իշլէմէյէ, պուՆատան պէօյլէ տէվլէթը Ալեյէնին միւասատսի վագի օլմուշ իսէ տէ, պու խուսուս իչիւն մէճլիսի Ալիի թանզիմաթատ պիր նիզամ եաբըլմըշ, վէ իրատէի սէնիյէ իլէ իճրասընա էմրիւ ֆէրման պույրուլմուշ օլմաղլըէ, թէրճիւմէսի պէր վէճհի ատիի զաղլթամըզա տախի տէրճ օլունուր։

Տէվլէթը Ալեյէնին տայրը քէաֆֆէի թէպաալէրի միսիլլու, մուհաճիրլէրէ տախի, թապի օլաուգլարը մէզհէպին այնէրի իճրասընա հիչ պիր թէրաֆատան մուխալիֆէթ վէ մումանատաթ օլունմայըպ տէվլէթը Ալեյէնին տայրը թէպաալէրինէ մէզհէպճէ հէրնէ իմթիազ վէրիլմիշ իսէ պուՆարընը տախի պիրա իմթիհանա օմագուլէ իմթիազաթա իմթիհգագլէրի օլճագ տրը։

Տէվլէթը Ալեյէ թէրաֆընատան պուՆարընը իգամէթինէ թախսիս օլունան մահալլէրէ, մէզհէպլէրինէ միւթասալիգ, վէ քիֆայէթ իսէճէք վիւսաթէ իպատէթիանէլէր պուլունուզու հալտէ, օրալարատա այինլէրինի իճրա իսէճէքլէր տիր։ Ընճագ միւճէտատէն քէօյլէր եաբըզըլարը հալտէ իգթիզա իսէն քիլիսէլէրին ինչասընը ճանիպի տէվլէթը Ալեյէտէն իմթիզան իսիւպ, մուճիպինճէ միւսաէտէ օլունաճագ տրը։

Տէօրթ-նճի։ Յայէթլէրէ, մուհաճիրլէրին իգամէթինէ մինասիպ կէօրիւնէն մահալէ, տէվլէթը Ալեյէնին էմրաը օլան թօփրագլարատան էն մահուլտար վէ հավասը էն ալա օլանլար պուՆարատա թախսիս օլունուպ, կէրէք զըրատաթ վէ կէրէք սայրը պիր զէնաաթ իշլէմէք իւզրէ հէր քէսին գուարէթ վէ վարիսէթինէ կէօրէ պիրէր մրգտար թօփրագ վէրիլէճէք տիր։

Պէշնճի։ Տէվլէթը Ալեյէ էմլաքընատան օլուպ, մուհաճիրլէրին իգամէթինէ թախսիս օլունան թօփրագլար կէնտիւլէրինէ պէտէ հավա օլարագ վէրիլէճէք օլուպ, պու մագուլէ թօփրագլար բուսմէլի թէրաֆընատա իսէ ալթը սէնէ վէ էկէր անատօլու թէրաֆընատա իսէ օն իքի սէնէ, կէրէք թօփրագլարը վէ կէրէք սահիպլէրի, հէր նէվի վէրիլմէսէն մուաֆ օլաճագլար տրը։

Ալթընճը։ Թէզալիք բուսմէլիսէ իսէ ալթը սէնէ, վէ անատօլուսա իսէ օն իքի սէնէ, մէդքիւր մուհաճիրլէր կէրէք սաքէրլիք վէ կէրէք պէտէլի օլան ագճէսէն մուաֆ օլաճագլար տրը։

Եդիւնճի։ Պու մուաֆիկէթ միւտէթի խիթամ պուլմուգատա տէվլէթը Ալեյէնին սայրը թէպաալարը հէրնէ վէրկի վէ բուսուսմաթ վէրմէքսէսէլէրատա մուհաճիրլէր տախի իլէրիւսէ օմագուլէ բուսուսմաթ վէ վէրկիլէրի իթա իսէճէքլէր տիր։

Սէքիզնճի։ Մուհաճիրլէր, կէնտիլէրինէ ճանիպի տէվլէթը Ալեյէտէն պէտէ հավա օլարագ վէրիլէն թօփրագլարը ագալլի եիրմի սէնէ մուրուր իթմէսիքճէ պիր ախէրինէ սաթմայաճագլար տրը։

Տօքզ-ը-նճը։ Պու միւտէթ խիթամընատան էվվէլ մէմալիքի Օսմանլիէյի, վէ տէվլէթը Ալեյէ թէպաալըզընը թէրք իթմէք միւրատ իսէնլէր, ալտրգլարը թօփրագը տէվլէթէ կէրի վէրմէյէ մէճպուր օլաճագլար տրը։ Վէ պու մագուլէ թօփրագլար պու հալտէ արթըգ կէնտի մալլէրի սայրլամայաճաղընատան, պուՆարընը իւզէրինէ հէրնէ պինա եաբմըշլար իսէ պէտէլինի մաթլուպ իտէմէյէրէք տէվլէթէ թէրք իսէճէքլէր տիր։

Օնունճը։ Մուհաճիրլէրին եաբաճագլարը քէօյ վէ գասապալար հանկը գաղա վէ սանճաղա տախիլ իսէ օգաղա վէ սանճաղընի հիւքիւմէթինի թանզիմաճագլար տրը։ Վէ տէվլէթը Ալեյէնին սայրը թէպաալէրի միսիլլու պուլունուգլարը մահալին հիւքիւմէթի իտարէ վէ հիմայէթի թահսընատա պուլունաճագլար տրը։

Օն պէրինճի։ Մուհաճիրլէրէ մախսուս օլան մուաֆիկէթ միւտէթի խիթամ պուլմազատան, պուՆարը մահալը իգամէթլէրինի թէպիլ իթմէք, վէ մէմալիքի Շահանէնին ախէր պիր մահալինատ իգամէթ իթմէք միւրատ խլէսիքլէրի հալտէ, պուՆարատա պու խուսուսատա տախի միւսատէ էն մահուլտար վէ հավասը էն ալա օլանլար պուՆարատա թախսիս օլունուպ, կէրէք զըրատաթ վէ կէրէք սայրը պիր զէնաաթ իշլէմէք իւզրէ հէր քէսին գուարէթ վէ վարիսէթինէ կէօրէ պիրէր մրգտար թօփրագ վէրիլէճէք տիր։

Պէշնճի։ Տէվլէթը Ալեյէ էմլաքընատան օլուպ, մուհաճիրլէրին իգամէթինէ թախսիս օլունան թօփրագլար կէնտիւլէրինէ պէտէ հավա օլարագ վէրիլէճէք օլուպ, պու մագուլէ թօփրագլար բուսմէլի թէրաֆընատա իսէ ալթը սէնէ, կէրէք թօփրագլարը վէ կէրէք սահիպլէրի, հէր նէվի վէրիլմէսէն մուաֆ օլաճագլար տրը։

Ալթընճը։ Թէզալիք բուսմէլիսէ իսէ ալթը սէնէ, վէ անատօլուսա իսէ օն իքի սէնէ, մէդքիւր մուհաճիրլէր կէրէք սաքէրլիք վէ կէրէք պէտէլի օլան ագճէսէն մուաֆ օլաճագլար տրը։

Եդիւնճի։ Պու մուաֆիկէթ միւտէթի խիթամ պուլմուգատա տէվլէթը Ալեյէնին սայրը թէպաալարը հէրնէ վէրկի վէ բուսուսմաթ վէրմէքսէսէլէրատա մուհաճիրլէր տախի իլէրիւսէ օմագուլէ բուսուսմաթ վէ վէրկիլէրի իթա իսէճէքլէր տիր։

Սէքիզնճի։ Մուհաճիրլէր, կէնտիլէրինէ ճանիպի տէվլէթը Ալեյէտէն պէտէ հավա օլարագ վէրիլէն թօփրագլարը ագալլի եիրմի սէնէ մուրուր իթմէսիքճէ պիր ախէրինէ սաթմայաճագլար տրը։

Տօքզ-ը-նճը։ Պու միւտէթ խիթամընատան էվվէլ մէմալիքի Օսմանլիէյի, վէ տէվլէթը Ալեյէ թէպաալըզընը թէրք իթմէք միւրատ իսէնլէր, ալտրգլարը թօփրագը տէվլէթէ կէրի վէրմէյէ մէճպուր օլաճագլար տրը։ Վէ պու մագուլէ թօփրագլար պու հալտէ արթըգ կէնտի մալլէրի սայրլամայաճաղընատան, պուՆարընը իւզէրինէ հէրնէ պինա եաբմըշլար իսէ պէտէլինի մաթլուպ իտէմէյէրէք տէվլէթէ թէրք իսէճէքլէր տիր։

Օնունճը։ Մուհաճիրլէրին եաբաճագլարը քէօյ վէ գասապալար հանկը գաղա վէ սանճաղա տախիլ իսէ օգաղա վէ սանճաղընի հիւքիւմէթինի թանզիմաճագլար տրը։ Վէ տէվլէթը Ալեյէնին սայրը թէպաալէրի միսիլլու պուլունուգլարը մահալին հիւքիւմէթի իտարէ վէ հիմայէթի թահսընատա պուլունաճագլար տրը։

Օն պէրինճի։ Մուհաճիրլէրէ մախսուս օլան մուաֆիկէթ միւտէթի խիթամ պուլմազատան, պուՆար մահալը իգամէթլէրինի թէպիլ իթմէք, վէ մէմալիքի Շահանէնին ախէր պիր մահալինատ իգամէթ իթմէք միւրատ խլէսիքլէրի հալտէ, պուՆարատա պու խուսուսատա տախի միւսատէ

օլունուպ ֆագաթ մուաֆիկէթլէրի միւտէթի, էվվէլքի թօփրաղընն կէնտիլէրինէ վէրիլմէսի թարիխատէն իթիբարէն օլունաճագ տրը։

Օն իքինճի։ Մուհաճիրլէր, մէմլէքէթլէրինատ ճիւրմ վէ ճինայէթատ պուլունմայան վէ մէշքիւքիւլ ահվալ օլմայան թագրմատան, վէ էհլի ըրզ կիւրիւհիւնատէն չիֆթճի եախուտ սախէր պիր զէնաաթքէտար օլմալըտրըլար։ Ֆագաթ մէմալիքի Օսմանլիյատ տախի ճիւրմիւ ճինայէթատ պուլունանլէրի, վէ սուի հարէքէթ իպրաղ իսէնլէրի տախի տէֆ իթմէյէ տէվլէթը Ալեյէնին հուգուգատ տայիմիյէսի օլաճագ տրը։

Օնիքինճի։ Մուհաճիրլէթլէ մէմալիքի Օսմանլիյէյէ կէլէճէք օլան ֆամիլէալարը, գուարէթլէրինէ կէօրէ թօփրագ վէրիլէճէյինատէն, պու մագուլէ մուհաճիրլէր մէմալիքի Օսմանլիյէյէ կէլմէք իւզրէ եօլա չըգմազատան էվվէլ, պուՆարը իսմէրի, վէ չէօհրէթլէրի, վարիսէթլէրի, սերմայէյէրի վէ զէնաաթլարը թաֆսիլէն վէ եէկեան եէկեան պիր տէֆթէրէ գայտ օլունարագ տուէլը էճնէպիյէ նէզամինատ օլան տէվլէթը Ալեյէ էլչիլէրի վէ գօնսօլոսլարը մարիֆէթի իլէ Պապը Ալեյէ թագրիմ օլունաճագ տրը։ Հէր հանկը ֆամիլեա մուհաճիրէթլէ մէմալիքի Օսմանլիյէյէ նագլ իթմէք միւրատ իտէր իսէ ագալլի ալթմըշ սատա մէճիսիյէ ալթունու եանի պին իւչ եիւզ էլլի ֆըրանգ սէրմայէսի օլմասընա գարար վէրիլմիշ տիր։

Օն դէօրդինճի։ Մուհաճիրլէր կէրէք սաքին օլուսուգլարը մէմալիքի էճնէպիյէտէն հարէքէթ իթմէքլէրի վէ կէրէք մէմալիքի Օսմանլիյէյէ վասլ օլուսուգլարը հալտէ, էճնէպիտէ տէվլէթը Ալեյէ գօնսօլոսլարը, վէ տախիլատ տախի զապթան վէ մէմուրինի տէվլէթ պուՆարընը էշեա վէ թէճէմմիւլաթընընն նագլի իչիւն հէր նէվի սուհուլէթի իպրաղ իսէճէքլէր տիր։ Թէզալիք Բասաբօրդ թապիր օլունան եօլ թէղքիրէլէրի, տէվլէթը Ալեյէնին քէաֆֆէյի գօնսօլոսլէրի թէրաֆընատան պուՆարատա պէտէ հավա օլարագ վէրիլէճէք տիր։ Շու գասատ քի, մէճլիսի թանզիմաթընն թէնսիպ իթմէյի վէճհ իլէ, հէր նէ վագըթ մէմալիքի էճնէպիյէտէն ֆամիլեա իլէ մէմալիքի Օսմանլիյէ մուհաճիրէթ իսէնլէր պուլունուզու հալտէ գարարը սապրգ իւզրէ պուՆարընն հանկը էյալէթատ սաբին օլաճագլարընը էվվէլճէ թախսիս իթմէք վէ պուՆարատա թագսիմ օլունաճագ թօփրաղը թէրթիպ իթմէք, վէ օլ վէճհ իլէ պու գարարլարը վէրիլմէդտէն, մէմալիքի Օսմանլիյէյէ կէլէրէք պէյհիւտէ վագըթ վէ զահմէթ ղայպ իթմէմէլէրի իչիւն, պու մագուլէ ֆամիլեալէրին նագլինատէն, տէվլէթը Ալեյէ հիչ օլմազ իսէ իքի մահագամ իսապէրտար օլմագ լազըմ կէլէճէք տիր։ Իմտի պու խուսուսատա տուէլը էճնէպիյէ նէզամինատ մուգիմ տէվլէթը Ալեյէ էլչիլէրի վէ գօնսօլոսլարը ճանիպինէ իրսալ օլունմասը, վէ զաղէթալէր վասէթասը իլէ նէշր իւ իլան գրընմասը, մագամը վալայը նէզարէթը խարիճիյէյէ իհալէ գրընմըշ տրը։

١ րեճէպ · ١٢٧٣

(Մահալը Դ-հրի- Դէճէի Բանզիմի։)

— Սատրազամ ֆէխամէթլու տէվլէթլու Ռէշիտ բաշա հազրէթլէրի տախի Ռումէլիսատ քեսային չիֆթիլիքլէրինատէն, պազը արազիի կէչէն մուհարէպէ վէսիլէսի իլէ մէմալիքի Շահանէյէ կէլէն էէլիլէրէ էքիպ պիշմէք իւզրէ մուվագգաթէն իթա վէ լազըմ կէլէճէք չիֆթճի ալմաթը թօհումմ վէ սայիրէյի տախի թէրթիպ պույրուրճագ օլուսուզունատան, պու պագատ տախի էրիմի իքի պէնատի շամիլ պիր գօնթրաթօ թանզիմ օլունուպ թէրաֆէյնատէն իմզա, վէ սիւրէթի զաղէթալէրէ տախի տէրճ գրընմըշ տրը։

Պանգա մապէսի։

Պու մատատի միւհիմմի հագգընատա պէքլէնիրէն իրատէի սէնիյէի հազրէթը Փատիշահի սուսուբ պույրուլուպ, կէչէն բազար իրթէսի կիւնիւ մագամը Ալիի սէտարէթէ թէուիր գրընմըշ օլմաղ իլէ, պու խապէրը մէսէրրէթ էսէր, Յ-ռնալ ը Դոնանիանիէ զազէթասընատա շուվէճհ իլէ նագլ օլունմուշ տուր։

„ Իմրը Ալի իլէ իլան օլունուր քի, պանգայը հիմայունու Օսմանլիյէնին նիզամընը մուհասէսէսի, տէվլէթը Ալեյէ խայրխահանլարն էմէլ վէ արզուսի իւզրէ թէրաֆը հազրէթը Շահանէտէն տախի թատիգ պույրուլուպ, իրատէի սէնիյէսի կէչէն բազար իրթէսի կիւնիւ թէրաֆը հազրէթը սէտարէթլէնատիկ թէսլիմ գրընմըշ տրը։

„ Պու մատատի ալիմի միւհիմմի

---

1 Մէճմալիքի էճնէպիյէտէն, մէմալիքի Օսմանլիյէյէ ֆամիլեա իլէ կէօշ իսէնլէրէ, մուհաճիր խամի վէրմիշլը։

ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏԻՊ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՎ ՊԵՏԱԿԱՆ ԱՌՈՒՄՆԵՐՈՒ ԹԵՐԹ

Հայ ազգաբնակչութեան մեծ մասը, որ ապրում է Ռուսաստանի հարաւային գաւառներում, ինչպէս գիտենք, զբաղուում է գիւղատնտեսութեամբ։ Հողագործութիւնը նրանց համար ոչ միայն զբաղմունք է, այլ նաև կենսակերպ։ Հայերը հարիւրաւոր տարիներ ապրելով ռուսական գաւառներում, ինչպէս գիտենք, ոչ միայն հարստացել են, այլ նաև ամրացել են հողագործութեան մէջ։ Ինչպէս գիտենք, Ռուսաստանի հարաւային գաւառներում հայերը ունեցել են հարիւրաւոր գիւղեր, որոնցից շատերը հիմնադրուել են հենց հայերի կողմից։

Լ՝Ինչ ոգի է ոգեմտի Հարդարանոցի Հարդարանոցի Հարդարանոց

ԳԱՂԹԱԿԱՆ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԵՒ ԱՌԵՎՏՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԲՐՈՒՍԱ Ջ ԳՈՒՆԱՅԻՆ ՇՈՒԿԱՅԻ ՄԱՍԻՆ

Ցորեն սպիտակ . . . . . փութ 37
Գարեր . . . . . „
Խոզանի . . . . . „
Մանր գարի . . . . . „ 42—
Բամբակի գնահատում . . . . . „
Բամբակի գնացք . . . . . „ 38
Բամբակի գնահատում գրագիրներու . . . . . „
„ 2 „ . . . . . „
„ 3 „ . . . . . „
Խոտ գրքոյ . . . . . „
Բամբակի գնահատում . . . . . „
Բամբակի գնացք . . . . . „
Բամբակի գնահատում . . . . . „ 42—
Բամբակի գնահատում . . . . . „
„ 2 „ . . . . . „
„ 3 „ . . . . . „
Խոտ գրքոյ . . . . . „
Բամբակի գնահատում . . . . . „
Բամբակի գնահատում . . . . . „ 45
Ցորեն սպիտակ . . . . . „
Գարեր . . . . . „
Բամբակի գնահատում . . . . . „ 22—23
Գարեր գոգոլոյ (գրագիր տարեսկզբան) „
Բամբակի գնահատում գրագիրներու „
Բամբակի . . . . . „ 16
Հաշիւներ . . . . . „
Բամբակի գնահատում . . . . . „
Բամբակի գնահատում . . . . . „
Բամբակի գնահատում . . . . . „
Բամբակի գնահատում . . . . . „

ԲՈՒՐՍԱՅԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԵՒ ԱՌԵՎՏՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Գրագիր Հ. Ս. Ղ.

Լիտրոն 192
Փոստ 192
Մանրակիս 192
Ամերիկա 192
Գրագիր Հ. Ս. Ղ.
Ամերիկա 192
Ամերիկա 192
Ամերիկա 192